

פרשת בהעלותך

בס"ד

לשמור על ההתלהבות

"ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה" (ג, ח).

רש"י מביא מה שדרשו רבותינו, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה.

וצריך להבין, למה הפסוק צריך לשבח את אהרן הכהן שהוא לא שינה מצווי השם, וכי יעלה על הדעת שאהרן הכהן ישנה ממה שציווה אותו השם יתברך, שצריך הפסוק לומר לנו שבחו שלא שינה.

ומבאר השפת אמת, שהשבח של אהרן הכהן שהתורה מדגישה, זה לא שהוא לא שינה ממה שהשם אמר לעשות, אלא, שהוא לא שינה מההתלהבות שהיתה לו בפעם הראשונה שהוא הדליק את המנורה, שבאותה התלהבות שהוא הדליק את המנורה בפעם הראשונה, כך, באותה התלהבות הוא הדליק את המנורה בשאר הימים, במשך כל השנים שעם ישראל היו במדבר שהוא הדליק את המנורה.

בדרך כלל, ההרגל פועל על האדם, שכל דבר שאדם עושה בפעם הראשונה הוא מתלהב ועושה בשמחה ובחשק, ואחרי כמה פעמים כבר יורד לו ההתלהבות, והוא עושה את זה בפחות חשק ושמחה.

וכך זה גם בקיום המצוות, שבפעם הראשונה שעושים איזה מצוה, עושים בשמחה ובהתלהבות, ולאט לאט יורדת ההתלהבות והשמחה, ואנחנו רואים את זה במצוות של החגים, שזה לא מצוות שנוהגות כל יום, אז עושים אותם בהתלהבות ובשמחה, ומחכים ומתכוננים לחג, אבל, במצוות שאנחנו עושים כל יום כבר חסר קצת ההתלהבות, והשמחה והציפיה לקיים את המצוה, ועושים את זה כבר בצורה של הרגל, ולפעמים כבר עם בקושי שימת לב.

וזה מה שהפסוק משבח את אהרן הכהן, שכל השנים שאהרן הכהן הדליק את המנורה, הוא הדליק אותה באותה התלהבות ובאותה שמחה, כאילו עכשיו זה הפעם הראשונה שהוא מדליק את המנורה.

ועל פי זה, אפשר לבאר את הפסוק בתהלים (כז, ד) שדוד המלך מבקש, "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבת בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו".

ולכאורה יש כאן דבר סותר בבקשה של דוד המלך, שבהתחלה דוד המלך מבקש, "שבתי בבית השם כל ימי חיי" שהמשעות של הבקשה, זה לשבת בקביעות בבית השם כל ימי חיי, ואחר כך דוד המלך מבקש, "ולבקר בהיכלו", וביקור, זה דבר זמני ולא דבר קבוע, ובהתחלה דוד המלך מבקש, "שבתי בבית השם", שזה דבר קבוע, כמו הבית שהוא דבר קבוע, ואחר כך הוא מבקש, "ולבקר בהיכלו", שביקור זה דבר שאינו קבוע, אלא משהו זמני, שמבקר קצת ואחר כך הולך.

ואם כן, לכאורה יש כאן סתירה בבקשה של דוד המלך.

והביאור הוא, שדוד המלך מבקש, "שבתי בבית השם", שהישיבה בבית השם תהיה בצורה קבועה, במשך כל ימי חיי, והוא מוסיף לבקש, שכאשר הוא יושב בבית השם במשך כל ימי חיי, שזה יהיה כל יום עם אותו חשק ואותה התלהבות, כאילו הוא רק מגיע, "לבקר בהיכלו", כמו שאדם מגיע לביקור בפעם הראשונה בבית השם, שהוא מגיע בהתרגשות ובהתפעלות, כך הוא מבקש שיישאר לו תמיד ההתלהבות והשמחה כאילו זה הפעם הראשונה שהוא מגיע לבית השם.

וזה מה שמבקש דוד המלך, שההרגל שהוא בא כל יום לבית השם, לא יחליש את ההתלהבות ואת השמחה, שיש לאדם כשהוא רק בא לבקר בהיכל השם, ושלא יהיה לו כמו דבר שבשגרה, שכבר אין בזה התלהבות, אלא, שכל פעם שהוא מגיע לבית השם הוא יגיע בהתלהבות בחשק ובשמחה.

וכך זה צריך להיות בכל מצוה שעושים, צריך לראות איך שכל יום, יהיה לו שמחה והתלהבות בקיום רצון השם, בתפילה, בלימוד, ובכל מה שעושה, כאילו עכשיו זה הפעם הראשונה שהוא בא לעשות את המצווה שעושה.

הלכות שבת

א. מלאכת קושר ומתיר. כידוע, כל מלאכה שהיו צריכים לעשות במשכן, לצורך בניית המשכן, אסור לעשותה בשבת.

מלאכת קושר ומתיר, היתה בבניית המשכן, לצורך עשיית הרשתות כדי לצוד את החלזון, ולפעמים היו צריכים לקחת חוטים מרשת אחת, ולהוסיף את החוט על רשת אחרת, והיו מתירים מהרשת שהורידו ממנה את החוט, וקושרים ברשת שהוסיפו לה את החוט. וכן היה מלאכת קושר שהיו קושרים את חוטי היריעות שנפסקו.

ולכן, יש בשבת איסור של מלאכת קושר ומתיר, ועכשיו צריך לבדוק, איזה קשר אסור מדאורייתא ואיזה אסור מדרבנן, ואיזה קשר מותר לעשות בשבת.

ב. במשנה במסכת שבת (קיא:) מבואר, שיש שלוש סוגי קשרים, א, קשר שאסור לקשור אותו בשבת מדאורייתא, ב, קשר שאסור לקשור אותו בשבת מדרבנן, ג, קשר שמותר לקשור אותו לכתחילה.

ג. נחלקו הראשונים, בביאור סוגי הקשרים, איזה אסור מדאורייתא, איזה אסור מדרבנן, ואיזה מותר לכתחילה לקשרו.

שיטת רש"י, שהחילוק בין סוגי הקשרים, זה לכמה זמן הקשר אמור לעמוד עד שהוא יתיר אותו, ולכן, א, קשר שעשוי לעמוד לעולם או לזמן ארוך, זה קשר שאסור מן התורה לקשור אותו בשבת. ב, קשר שעשוי לעמוד זמן בינוני, (ויבואר בעזרת השם להלן מה שיעור הזמן), אסור לקשור אותו בשבת מדרבנן. ג, קשר שעשוי לזמן קצר מותר לקשור אותו בשבת לכתחילה.

שיטת הרמב"ם, שהאיסור של מלאכת קושר, מה אסור מדאורייתא, מה מדרבנן, ומה מותר לכתחילה, זה תלוי בשתי דברים, א, כמה זמן הקשר יעמוד, ב, בסוג הקשר אם זה קשר אומן או לא.

א, אם זה קשר לזמן ארוך, וגם זה מעשה אומן, אסור לקשור מדאורייתא. ב, קשר שהוא קשר הדיוט אפילו אם הוא עשוי לעמוד לעולם, אסור מדרבנן, ואין בזה איסור דאורייתא כיון שאינו מעשה אומן. ג, קשר שהוא מעשה אומן ואינו עשוי לעמוד זמן ארוך, אסור מדרבנן. ד, קשר שהוא לא מעשה אומן ואינו עשוי לזמן ארוך מותר לקשרו לכתחילה.

ולהלכה, כתבו הפוסקים לחוש להחמיר כמו שתי השיטות. ולכן קשר שעשוי לעולם אסור אף אם אינו קשר אומן, וקשר אומן אסור אף אם עשוי לזמן קצר.

ד. הקושר קשר של קיימא בשבת חייב משום מלאכת קושר, והמתיר קשר כזה חייב משום מלאכת המתיר.

ה. קשר של קיימא פירוש, שרגילים לקשור אותו ולהניח אותו קשור לעולם, כגון הקשר שעושים בראש הספינה, או קשר שעושים מנעל כדי שלא תצא הרצועה, או השר שעושים ראש השרוך כדי שלא יצא מהנעל, וכן השר שעושים ראש השרוך, וחוט של העירו, וטלית והתפילין, הקשרים האלו עשויים לעולם, ולכן אסור לעשותם מדאורייתא.

שבת שלום ומבורך

זמן הדלקת נרות שבת קודש (בית שמש): 7:10. מוצאי שבת: 8:26. רבינו תם: 9:02.

לברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם

הראל בן מרים. ערן בן צפורה. עובדיה בן לאה. משה דוד בן רחל.

לעילוי נשמת

צפורה בת עליה יעל עמרני ע"ה